

was. Lachten dan ten slotte toch weer, en liefkoosden, omhelsden elkander te hartstochtelijker — het leek wel of om hun vele en afzichtelijke gebreken zij elkander te dieper liefhadden. Niet de schaduw van een gedachte scheen meer tusschen hen te staan. Paulines vreemd-ruwe schaterlach bleef maandenlang weg, en Huib, in haar nabij-zijn, miste alle behoefte iets in zich op te schroeven, zich te paaien met gewaande superioriteit, of door woord, toon, houding, in eenig opzicht onoprecht, gewichtig of interessant te doen. Waartoe? Het was nu nergens meer voor noodig, zich zoo krampachtig te handhaven. Hij had ál wat hij behoefde. Boven Paulines liefde en uitverkiezing ging immers niets ter wereld.

Geen nieuwe groote litteraire taak stelde Huib zich voorloopig — ofschoon de ideeën zich dikwijls verdrongen — en ook Pauline had allerlei huishoudelijke bezigheden, maar liet haar studie rusten. Beiden, altijd weer, verlangden naar samenzijn, samenzijn, niet anders dan dat. Zij maakten lange wandelingen of zaten uren in vertrouwelijk gesprek. Er kwam geen eind aan hun verhalen, hun onthullingen omtrent het vroegere, waarvan de ander nog niet weten kon. Alles wat beide hun levens te voren vervuld, tijdelijk omhoog geheven of terneergedrukt, beangstigd of alleen maar verontrust had, ze zochten het op in hun geheugen en vertelden het elkander, en het leek soms als was Paulines bestaan niet heel veel korter dan dat van Huib, het leven in een achterhoeksch dorp niet minder rijk en afwisselend dan het grootsteedsche, zoo verdrongen zich, ook in haar woorden, de herinneringen. Huib verhaalde van zijn sombere jeugd, zijn geploeter en gesloof, zijn toch altijd lichtende illusies — van zijn eerste huwelijk ook, hoe 't was ontstaan en doorgedreven, zijn overspannenheid, zijn vreemde donquichotterieën; hij sprak van zijn vriendschappen, zijn korte avonturen, met andere vrouwen en meisjes, en ook van dat langere, dat verwarrende, hartstocht-donkere avontuur — want méér was het, ondanks alles, nooit geworden — met Janne Terwijne, de bekende actrice. En Pau begreep ook dát — het was een vreugde! Zelf bloosde zij intusschen wel en werd opnieuw onrustig bij de herinnering aan verschillende oogenblikken van haar korte verloving — stond daar zelf nu zoo vreemd tegenover; was zij dat geweest? — bij 't verhaal ook van hoe voor het eerst zij de hevige ontroering van liefde had leeren kennen door den plotselingen zoen op haar mond van een ouderen neef, uit het verre Indië overgekomen — een interessanten, bruingebranden man, die veel gezien, gedaan, ondervonden had. Hij scheen ongelukkig, en zij had zich al voorgenomen, in met heiligheid bewogen oogenblikken, haar leven geheel aan hem te wijden — toen, even plotseling, hij weer verdwenen was, ijlings teruggereisd naar zijn donkere „binnenlanden”, wat later daar gestorven, ver weg, alléén, onverzorgd misschien — niemand die er het rechte van scheen te weten. Het was